

Streszczenie

Cykle koniunkturalne w systemach bankowych krajów Europy Środkowej a ich stabilność

mgr inż. Witold Witkowski

Tło i cele: Cykle koniunkturalne od setek lat wpisane są w rzeczywistość gospodarczą i oddziałują one w pozytywny lub negatywny sposób na niemal wszystkie składowe otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego współczesnego przedsiębiorstwa. Turbulentne i niepewne otoczenie gospodarcze wpływa również na przebieg cykli koniunkturalnych, który staje się coraz trudniejszy do przewidzenia i jednoznacznej oceny. Głównym celem niniejszej rozprawy jest zbadanie wpływu cykli koniunkturalnych na poziom bezpieczeństwa systemów bankowych w czterech krajach Europy Środkowej, gdyż systemy te stanowią jedne z najważniejszych filarów bezpieczeństwa systemu finansowego tych państw.

Materiały i metody: Badanie zostało zaprojektowane i przeprowadzone w oparciu o krytyczną analizę literatury przedmiotu oraz analizę ilościową i statystyczną szeregów czasowych oraz danych gospodarczych i danych pochodzących z sektora bankowego każdego z badanych państw.

Wyniki: Badania wykazały, że inflacja, bezrobocie oraz PKB są jednymi z najważniejszych wskaźników gospodarczych wykorzystywanymi w procesie oceny cykli koniunkturalnych. Kraje Europy Środkowej wykazują się dużą adaptacyjnością i odpornością w obliczu globalnych wyzwań gospodarczych. Istnieje silna korelacja między aktywnością w sektorze bankowym a dynamiką gospodarczą, więc stabilność systemu bankowego jest ściśle powiązana z kondycją gospodarek badanych państw. Polityka pieniężna, prowadzona przez banki centralne krajów środkowoeuropejskich jest narzędziem wpływającym na aktywność gospodarczą oraz stabilność systemu bankowego. Kolejnymi istotnymi wskaźnikami stabilności systemów bankowych w badanych krajach okazały się wskaźnik samofinansowania i zadłużenia oraz wykorzystania dźwigni finansowej przez banki, a różnorodność ich wartości przekładała się na ich różną odporność na potencjalne kryzysy. Wszystkie badane kraje wykazały się dobrą odpornością na negatywne oddziaływanie cykli koniunkturalnych, a Czechy, ze względu na najniższą zmienność głównych wskaźników ekonomicznych, okazały się być krajem o najbardziej stabilnym systemie bankowym w regionie.

Practical implications: Wyniki badań przyczyniają się do pogłębienia wiedzy na temat przebiegu cykli koniunkturalnych w gospodarkach rozwijających się oraz ich wpływie na systemy bankowe krajów Europy Środkowej. Unikalną wartością badania jest możliwość prześledzenia sposobu kształtowania się i wpływu cykli koniunkturalnych na gospodarki przechodzące systemową transformację z modelu socjalistycznego na wolnorynkowy oraz na poziom stabilności ich systemów bankowych.

Wnioski i podsumowanie: Sektory bankowe w krajach Grupy Wyszehradzkiej odgrywają kluczową rolę w procesie finansowania gospodarki, stanowiąc jednocześnie dla niej wsparcie w okresach dekonunktury. Cykle koniunkturalne mają duży wpływ na strukturę finansowania i stabilność systemów bankowych w badanych krajach, zmuszając je do redukcji kosztów i ustawicznego zwiększania poziomu efektywności w celu utrzymania przewagi konkurencyjnej. Systemy bankowe w badanych krajach uznać należy za bezpieczne i stabilne, aczkolwiek występują między nimi znaczące różnice w odniesieniu do wspomnianych obszarów.

Słowa kluczowe: *cykle koniunkturalne, system bankowy, stabilność systemu bankowego, ryzyko.*